

A család éve

2011. 02. 20. Székesegyház

A szentségi házasság - a szeretet: döntés

Előadók:

Szép Attila atya, akit hat évvel ezelőtt szenteltek pappá a Székesegyházban. Papként az egyházmegye északi, nyugati és végül déli végein munkálkodott, 2010. októbertől pedig a püspökségen irodaigazgató.

Sárdi Veronika és férje, Csonka Pál: 42 éve házasok, három fiú szülei és hat unoka nagyszülei.

Attila atya

A Szentírás elején egy hét napos, szimbolikus leírásból megtudhatjuk, mi az eredete és célja a világnak, a teremtésnek. Ebből tudjuk, hogy minden az Isten műve, és minden, amit Isten alkotott jó (Ter 1,26–27).

Az ember legjellegzetesebb vonása, minden más élőlénytől való megkülönböztető jegye, méltóságának és dicsőségének forrása, hogy Isten saját képmására teremtette. Az, hogy az embert Isten saját képére alkotta meg, nemcsak az értelmet és a szabad akaratot jelenti, hanem a szeretet közösségét, hiszen Isten az Atya, Fiú, Szentlélek gazdag közösségében, szeretetközösségben létezik. Isten az embert ugyanilyen kapcsolatra, közösségre teremtette. Közösségre önmagával, alkotójával, valamint közösségre a másik emberrel. Ha erre lettünk teremtve, akkor ez egy olyan cél, amit meg kell valósítanunk. Az ember csak úgy találja meg önmagát, értékei csak úgy bontakozhatnak ki, csak úgy lehet boldog, ha szeretetközösségben él. Ez az istenképűség elsődleges jelentése.

De azt is olvassuk, hogy Isten az embert saját képére alkotta, férfivá és nővé teremtette őket. Az isteni szeretetközösség Isten terve szerint a férfi és a nő kapcsolatában lesz a legnyilvánvalóbb. Nem a férfi az Isten képe, és nem a nő az, hanem a férfi és a nő az egymással való kapcsolatukban, közösségben, szeretetben történő teljes eggyé levésben. Az egy testté levés a férfi és a nő kapcsolatának célja, a teljes önátadás, közösség, egység és harmónia megélése, aminek határozott kerete van. Ez a keret a házasság. Ezen belül lesznek ketten egy testté lelki-testi értelemben. Közösségben vannak gondolataikban, érzelmeikben, döntéseikben, valamint közösségben vannak testükben is. Ebben a közösségben, kettejük kapcsolatában, eggyé válásában, a hűségben megélt szeretetben sejlik fel az az egység és közösség, ami a háromságos Isten sajátja.

Mi is tulajdonképpen a házasság szentsége? A házasság szentségének alapító leveleként szokták számon tartani az efezusi levél 5. fejezetének 21. versétől kezdődő részét. Itt olvashatjuk a következő mondatokat: „*a feleség engedelmeskedjék férjének, [...] mert a férj ura az asszonynak, [...] a férj pedig úgy szeresse a feleséget, ahogyan Krisztus az egyházat. [...] Felette nagy titok ez, én Krisztusra és az egyházra vonatkoztatom*” – írja Szent Pál (vö. Ef 5,21-33). Barátságatlanak látszik ez a néhány szentírási sor, mintha az egyház még mindig a régi patriarchális családképet pártfogolná, ahol a férfi az úr a háznál, az asszony pedig hallgasson. Valójában két félmondattal Pál apostol talpra állítja a házasság szentségét. A feleség engedelmeskedjék a férjének, mondja, mert a férj ura az asszonynak, amint Krisztus az egyháznak. Hogyan ura Krisztus az egyháznak? Úgy, hogy az utolsó vacsorán levette a felsőruháját, kötenyt kötött maga elé, és megmosta tanítványainak a lábát. Vagyis kinek engedelmeskedik a feleség? Annak, aki kész letérdelni előtte, aki kész elvégezni körülötte a legszolgáibb munkát, hiszen a lábmosás a rabszolga munkája volt. És egy gyönyö-

rú fokozás kezdődik ezután: a férj pedig úgy szeresse a feleségét, ahogyan Krisztus az egyházat. Hogyan szerette Krisztus az egyházat? Úgy, hogy keresztre ment érte, utolsó csepp vérént ontotta érte. Vagyis kinek engedelmeskedik tehát a feleség? Annak, aki kész érte meghalni. Ezek után nem kérdés, hogy miről szól ez a szakasz. A feleségtől azt kéri Pál, hogy engedelmeskedjék. Aki engedelmeskedik, az lemond akaratáról. Így ő már nem önmagáé, hanem azé, akinek a javára lemond akaratáról. Ha pedig a férj úgy szereti feleségét, mint Krisztus, aki utolsó csepp vérént adta övéért, akkor ő már nem önmagáért él, hanem a másíknak adta magát maradéktalanul. Vagyis a házasság szentsége számunkra alapvetően az adás szentsége, a házasság szentségében nem alá- meg fölérendeltségről van szó, hanem két ember egymáshoz rendeltségéről. Két ember odaajándékozta önmagát egymásnak. Ha a férj és a feleség a szüntelen ajándékozás lelkületében él, akkor boldogok lesznek, mert az adás és az elfogadás kölcsönösségében élnek. Erre mondja Pál apostol, hogy *„felette nagy titok ez, én Krisztusra és az egyházra vonatkoztatom.”*

Pali

Végiggondolva házasságunk történetét, nyomon követhető benne az a változás, amit mi Verával a Gondviselés művének tartunk. Úgy kezdtük közös életünket, mint sok más házaspár: dolgoztunk, hajtottuk magunkat, hogy legyen lakásunk, gyerekeink születtek és nagyon szerettük egymást. Ez így ment tíz évig, amikorra kialakultak a szerepek, és életünk vonala vízszintes vonallá változott, mint az EKG görbe, amikor megáll a szív. Mintha a mi házasságunk szívének görbéje is megállt volna, mintha már semmi újat, érdekeset nem tartogatott volna az élet számunkra. Akkor költöztünk Pécsre és a Gondviselésnek köszönhetően rövidesen csatlakoztunk a Bíró püspök úr vezette házasporthoz. Őt akkor még Bíró Lacinak hívták. Néhány év múlva aztán innen hívtak meg bennünket a HHV közösségébe, amit neki köszönhetünk. Az első találkozásunk a lelkiséggel mindkettőnk számára katartikus élmény volt és új irányt adott közös életünknek.

A HHV-nek nagyon sok fontos változást és felismerést köszönhetek. Sok mindent másként látok, sok minden új értelmet, tartalmat nyert. Megértettem, hogy ami igazán fontos, abban nem az ész, hanem a szív mondja ki a végső szót. Megértettem, hogy mit jelent: a férj és a feleség egy test, egy lélek lesznek. Kialakult bennem egy olyan értékrend, ami biztonságot ad, segít a döntésekben. Segít határt szabni a bennem is meglévő birtoklási váagnak. Segít, hogy nemet tudjak mondani az ilyen-olyan egyesületben, szervezetben való nyüzsgésnek, még ha olyannyira előnyösnek is tűnik. Kezdeti "én" központú házasság-képem is megváltozott. Megértettem, mi a különbség elfogadás és beletörődés között. Az elfogadás a házastársunk különbözősége és értékei felett érzett öröm, a beletörődés pedig valójában fásultság, amit a megváltoztatására tett sikertelen próbálkozásaink miatti kudarc okoz. Lassan kezdem azt is érteni, mit jelent a szentségi házasság. Ma Vera a legfontosabb a számomra és hálát adok Istennek, hogy vele élhetek.

Vera

Az az új irány, amit Pali említett, azzal kezdődött, hogy mint egy fésű a haját, átszántottuk sokszor és türelemmel az életünket. A gubancok kisimultak és néha ugyan fájdalmasan, de a végén csak az maradt, ami jó és szép. Más lett az értékrendünk. Máshogy értékeljük ma már a gondokat, a szomorú eseményeket is. A szeretet, a gyengédség, az öröm hatja át napjainkat. Gyönyörködni tudunk egymásban, az életünkben, az életünk művében, ami nem az autó és a ház, hanem a kettőnk közti csodálatos kapcsolat, a gyerekeink és családjaik. A zaklatott, nyugtalan és ideges életet felváltotta az egymásra figyelés, a belső béke és derű és az élő Isten jelenlétének megtapasztalása a házasságunkban. Egy az életünk Palival, egy, közös életünk van. Pali velem van a gondolataimban, a tetteimben, az életemben. Ez ad tartást, erőt, a gesztusaimban, a reakcióimban rá ismerek. Biztonságot és magabiztosságot ad, hogy ő van. Hálás vagyok Palinak azért a sok jó dologért, amit tőle tanultam. Kinyitotta nekem a világot. Másként látok, másként gondolkodom. Nem azt akarom ezzel mondani, hogy úgy, ahogy ő diktálja. Ellenkezőleg: sokkal inkább **Vera** vagyok így, mint előtte. Az éjjeliszekrényemen is kicserélődtek a könyvek. De ezeket sem ő rakta oda, hanem én. Én, saját akaratomból változtam meg és nem ő változtatott meg. Azt gondolom, hogy ez a bensőségesség lényege. Gondoljatok csak az Istennel való bensőségességre, amikor teljesen ki tudunk tárulkozni előtte,

amikor tudatában vagyunk annak, hogy Ő mindent tud rólunk. Milyen felszabadító, gyógyító és életet adó érzést ad arra gondolnunk, hogy mégis szeret! Ezt is Palitól tanultam meg. Hiszen Isten felé is ő fordított, neki köszönhetem a hitemet.

Megvan bennem a vágy, hogy változzak, hogy jobba váljak. De tudom, hogy ezt egyedül nem vagyok képes megvalósítani. Úgy érzem magam, mint Szent Pál, aki azt mondta: vágyom a jót, teszem a rosszat. Ezért van szükségem arra a segítségre, amit Palitól kapok. Benne, mint tükörben látom meg igazi valómat, az ő reakciói igazítanak el. Így tudtam levetkőzni olyan tulajdonságaimat, mint pl. a kicsinyesség. Kicsinyesség mások megítélésében, kicsinyesség a pénzt illetően. Mennyi feszültségnek volt ez oka! Ma pedig oda jutottam, hogy a számomra „nehéz” embereket is szeretettel tudom elfogadni és örömmel tudok adni bármit és nemcsak a feleslegből.

Pali

Mi ketten, mint házaspár, és ti is mind, tagjai vagyunk Krisztus testének, az Egyháznak. Ha mi szenvedünk, Krisztus teste, az Egyház is szenved. A kettőnk közti egységből épül fel az Egyház egysége. Ebben áll a mi felelőségünk, hiszen mi vagyunk az Egyház. Rajtunk múlik, hogy ez az Egyház vonzó-e, vagy sem, áthatja-e a szeretet vagy nem.

Valószínűleg a legtöbb házasságban megtalálhatóak ezek a jellemző időszakok: a megismerkedést követő románc időszaka, amikor minden szép és jó, amikor a fiatalok megélik a feltétel nélküli elfogadottság csodás állapotát. Aztán a házasesévek múltával, ahogy mind jobban megismerik egymás gyengeségeit is, amikor az élet sokszor taposómalomnak tűnik és jönnek a nehézségek, az idillnek vége szakad. Ezt az állapotot csak a szeretet melletti, az egymás melletti döntés képes megváltoztatni. És azt a tartós örömet, boldogságot, amire mindannyian vágyunk, azt is csak ez a döntés hozhatja meg. Naponta kell kimondanunk egymásra az igent, minden nap döntenünk kell egymás mellett, nagy dolgokban és kicsikben egyaránt.

Azt gondolom, hogy a házasságot ugyanazok az ismertetőjegyek jellemzik, mint az Egyházat: egy, szent, katolikus és apostoli. Hiszen azzal, hogy kimondtuk egymásra az igent, egymásnak ajándékoztuk magunkat, örök és felbonthatatlan kapcsolat jött létre közöttünk. Ez nem ránk erőltetett teher, nyűg, ahogyan azt ma divatos állítani, hanem házasságunk lényegéhez, a kettőnk közötti valóságos egységhez tartozik. Szentté a kegyelem által lesz, amiben Isten folyamatosan részesít bennünket és ami képessé tesz bennünket a szeretetre akkor is, amikor az nehéz, amikor az a világ szemében értelmetlennek tűnik. A szeretetben való növekedésünk a szentségben való növekedést jelenti. Kettőnk szeretete pedig feltétel nélküli, párunk egész valóságát szerető, azaz mindenre kiterjedő, általános, katolikus. Hivatásunk, mint házaspárnak az, hogy ezt a szeretet-kapcsolatot mások számára láthatóvá tegyük, szeretetünk másokat is befogadjon. Így válhatunk Krisztus szeretetének jelévé a világban, ami az igazi apostolságot jelenti.

Ma az ellenséges világ kihívásaira a válasz a kereszténység, az igazi krisztusi élet. Számunkra, házaspárok számára pedig a krisztusi életet a házasságnak szentségként való megélése jelenti. Ez a hivatásunk, erre szólít Isten, erre az életre kapott meghívást minden szentségi házasságban élő pár. Hívóként és házasként életünk példájával kell megmutatnunk a világnak, hogy igenis az igazi emberi élet a keresztény élet. Meg kell mutatnunk, hogy a keresztény házasság méltán szimbóluma Isten irántunk való szeretetének. Be kell bizonyítanunk, hogy teljes valónk kibontakoztatásának útja nem az "önmegvalósítás", hanem az önátadás, a szeretet útja. Jézus nem csupán egy új erkölcsi rendet vagy törvényeket hozott nekünk, hanem **új, örökkévaló életet**. Ezt az új életet tapasztaljuk meg szerelmünkben, az egymás iránti hűségben és bizalomban testi, lelki és szellemi síkon egyaránt a szexualitás, a közös ima és a nyílt, őszinte párbeszéd révén, a teljes önátadás révén.

Ima a családokért

Dicsőséges Szentháromság, minden szeretet és közösség forrása, köszönjük neked a családukat. Bocsásd meg bűneinket, amelyeket szeretteink ellen elkövettünk. Támogasd testvéreinket, akik házasságukban és családi életükben hajótörést szenvedtek. Töltsd el szívünket családtagjaink iránt áldozatos, tiszta szeretettel. Segíts, hogy a kölcsönös önatadásban napról napra újjászülessünk. Segítsd fiataljainkat, hogy bátran vállalják a családi élet kihívásait. Áld meg mindazokat, akik a magyar családokért sokat fáradoznak.

Szent Család, könyörögj érettünk!